

Welkom in dit huis

Onthaal van gezinnen met eerstecommunicanten

In de Sint-Jozefparochie (Tereken) in Sint-Niklaas hebben 23 kinderen op 21 mei 2009 hun eerste communie gedaan. De Heilig Hartschool en de parochie hadden bijzondere aandacht voor het onthaal van de gezinnen van die kinderen.

De meeste van die gezinnen gaan niet regelmatig naar de kerk. Zo is dat wellicht in alle parochies. Heel wat mensen ergeren zich daaraan. Je kan echter ook op een positieve manier kijken naar die realiteit: heel wat mensen die niet regelmatig naar de kerk gaan, vinden het toch wel de moeite waard om hun kind zijn eerste communie te laten doen. Dat is te waarderen. Die positieve kijk was het uitgangspunt voor een project van onthaal van de gezinnen van eerstecommunicanten.

Welkom in dit huis

Het jaarthema van de parochie is dit werkjaar: *„Welkom in dit huis”*. De gezinnen van de eerstecommunicanten waren bijzonder welkom. Ze werden uitgenodigd om samen met school en parochie de eerste communie voor te bereiden.

Daartoe werden een drietal ontmoetingen op zondagvoormiddag voorzien. Het

hele gezin – ouders en kinderen – was uitgenodigd. Elke bijeenkomst startte met de eucharistieviering in de parochiekerk om 10.30 uur. Die gezinnen werden bij het binnenkomen in de kerk speciaal welkom geheten door de directeur van de school en de voorgangers. Tijdens de viering was er – zoals elke zondag – een ‘kindvriendelijk moment’ met bijzondere aandacht voor de toekomstige eerstecommunicantjes.

Na de eucharistie volgde er voor de gezinnen van de communicanten een korte ontmoeting in een gezellige sfeer, met een hapje en een drankje.

Door de keuze voor drie ontmoetingen op zondagvoormiddag, was er geen nood meer aan de klassieke ouderavond.

Een grote ‘Jezus-vriendengroep’

De eerste ontmoeting ging door op zondag 14 december 2008. De kinderen hadden al heel wat gehoord over Jezus en brachten tijdens het kindvriendelijk moment een grote tekening van Jezus aan. Daar hadden ze in de klas aan gewerkt. Rond Jezus stond de afdruk van hun handjes. Zo wilden zij tonen aan

de parochiegemeenschap dat ook zij vrienden van Jezus willen zijn. Zij gaven ook luid en duidelijk elk hun naam op. Het was voor alle aanwezigen goed te horen. Als vrienden van Jezus gingen zij op weg naar hun eerste communie.

Het aperitiefmoment na de viering ging door in de school, ook voor de ouders een vertrouwde plaats. Eerst en vooral werd waardering uitgesproken voor het feit dat ze ervoor kozen dat hun kind zijn eerste communie zou doen. In kleine groepjes gingen ze met elkaar in gesprek over hun motivering voor die keuze.

Daarna kregen ze informatie over de manier waarop in de klas en in de parochie de eerste communie zou worden voorbereid. Het Jezusverhaal, dat voor de eerstecommunieviering gekozen was, werd voorgesteld en kort toegelicht. De ouders namen dat verhaal mee, netjes gedrukt, zodat het een plaatsje kon krijgen in hun gezin. Er werd ook toelichting gegeven bij het eerstecommunikiekoffertje, dat in de komende maanden in de gezinnen zou rondgaan. In dat koffertje zitten allerlei elementen (tekstjes, symbolen, prenten, ...) die aanleiding kunnen zijn tot een gesprekje in het gezin. Er werd toelichting gegeven bij het werkboekje voor de eerste communie, dat als bindmiddel tussen school en gezin kon functioneren.

De eerstecommunietocht

Op zondag 15 februari 2009 was er de tweede ontmoeting. Ook nu weer kregen de kinderen de aandacht van de gemeenschap gedurende het kindvriendelijk moment van de viering. Het evangelie van die zondag werd toegevoegd als een nieuw puzzelstuk in het grote Jezusverhaal, dat week na week tijdens de godsdienstlessen op school wordt opgebouwd. Het grote dankgebed werd gebeden aan een klein tafeltje dat vóór het grote altaar gezet was. Alle kinderen zaten er rond, zodat zij heel goed konden volgen wat er gebeurde.

Voor ouders en kinderen samen was er na de viering de eerstecommunietocht. In de zijbeuken van de kerk waren panelen opgesteld, die uitnodigden tot een gesprekje tussen de ouders en hun eerstecommunicant. Het werd een boeiende bezigheid: korte gesprekjes over Jezus, eucharistie, kerk, prentjes voor eerste

communie, feest, evangelieverhalen, ... Ouders en kinderen met elkaar in gesprek over geloven: voor de enen wat onwennig, voor anderen heel

vertrouwd. Ook andere mensen die eucharistie gevierd hadden, bleken interesse te hebben.

Die panelen van de eerstecommunietocht kunnen aangevraagd worden op de dienst parochiecatechese van het bisdom.

Een geschenk

De derde ontmoeting vond plaats op zondag 22 maart 2009, midden de veertigdagentijd. Met de kinderen werd tijdens het kindvriendelijk moment gesproken over India, aandachtspunt van de campagne van Broederlijk Delen. De kinderen namen deel aan een eenvoudig oud ritueel om het licht van God in henzelf op te nemen.

Met de ouders werd daarna – in de refter van de school – nagedacht over de betekenis van de eerste communie voor hun gezin. De directeur verwoordde het als volgt: *"De eerste communie is een sacrament. Zo'n sacrament is een geschenk voor mensen. Zo is de eerste communie van jullie kind een mooi*

geschenk voor jullie gezin. Het wordt jullie van harte aangeboden door God en door heel wat mensen. Wie een geschenk geeft aan iemand, zegt er niet bij wat je met zo'n geschenk moet doen. Je kan een geschenk laten liggen; je kan er ook van genieten en het gebruiken. Zo is het ook met de eerste communie van jullie kind. Je kan het laten voorbijgaan als een feest van één dag. Je kan het ook een plaats geven in jullie gezin en er nog lang van genieten. Het is aan jullie, ouders,

om er eens over na te denken. We hopen en wensen alvast dat jullie er veel deugd aan mogen beleven."

Daarna werd door de leerkrachten van het eerste leerjaar informatie gegeven over het concrete verloop van de eerste communie en werden er enkele praktische afspraken gemaakt.

Eerste communie

Op het feest van Jezus' Hemelvaart, donderdag 21 mei 2009 was het dan 'het grote feest', de eerste communie. Kinderen spraken een hartelijk welkom uit:

*"Dag lieve mensen allemaal!
Je bent hier welkom, één voor één.
Voor ons telt hier vandaag iedereen.*

*Van harte welkom jij vooraan.
Van harte welkom achteraan.*

*Van harte welkom links en rechts
en al wie daar nog tussenzit.*

*Ben je jong of reeds op jaren?
Ben je groot of klein of mager?
Welkom ben je, goed gehoord!*

*Doe met ons zoals elke zondag,
trek een vrolijk fris gezicht.
Lieve mensen,
voel je gerust als thuis,
welkom ben je in dit huis!"*

Dat waren geen holle woorden. Mensen voelden dat ze welkom waren in dat huis. En de meeste gezinnen herkenden zich in wat één van de ouders verwoordde: *"Een boeiende tocht was het, ons kind voor te bereiden, stap voor stap, op de eerste communie. Het was niet altijd even gemakkelijk, maar het was de moeite waard. Daarom zijn ook wij blij dat vandaag deze kinderen voor de eerste maal met Jezus aan tafel gaan."*

Het evangelieverhaal was aangepast: de parabel van de bruiloftsgasten die niet wensten in te gaan op de uitnodiging van de Heer en van al die andere mensen, afkomstig van de hoeken van de straten, die wel aan het feest deelnamen.

*"Er was er eens een koning,
die gaf een heel groot feest.
Zijn vrienden zouden komen,
maar niemand is geweest.
Zij lieten allen weten:
hoezeer het ons ook spijt,
om nu te komen eten
hebben wij echt geen tijd.*

*De koning zond zijn boden
toen weer uit het paleis.
De rijken die ik noodde,
stellen op 't feest geen prijs.
Ga daarom naar de wegen
haal blinden van de straat
en stakkers uit de stegen
nog is het niet te laat.*

*Geef hun de ereplaatsen,
nu gaan de armen voor.
De eersten worden laatsten
maar 't feest, het feest gaat door!"*

Sharon is een meisje dat in het eerste leerjaar zit, maar haar eerste communie vorig jaar al gedaan heeft. Wanneer de viering van de eerste communie begonnen was, stond zij vóór de eerste pilaar in de kerk te kijken naar haar klasgenootjes, die in een kring rond het altaar zaten. Iemand merkte het op en schoof een stoel bij in die kring, zodat Sharon van dichtbij kon meevieren. Op het moment van de communie zette zij echter een stap achteruit. Zij wachtte tot haar vriendjes hun 'eerste communie' gedaan hadden en ging dan zelf te communie tussen de andere mensen in de kerk. Over verbondenheid en gemeenschap gesproken!

Een terugblik

23 kinderen gingen die dag voor het eerste te communie. 19 gezinnen hadden het hele onthaalproject meegemaakt. Dat is de moeite waard als betrokkenheid.

In de loop van het project sloot één kind zich aan bij de groep (van aanvankelijk 22 kinderen) door zich te laten dopen.

Aan de ouders werd gevraagd hun bedenkingen neer te schrijven over dat proefproject, waaraan ze hadden deelgenomen. Een tiental evaluatiebladen kwamen ingevuld terug en geven een beeld van wat goed was en wat beter kan. Enkele gedachten uit de evaluatie:

- De ontvangst in de parochie was gemoedelijk. Men voelde zich goed ontvangen, ook in de ontmoetingsmomenten na de viering op school. *"Door de zondagsvieringen en de bijeenkomsten leef je samen als gezin meer toe naar de eerste communie. Het positieve hieraan is vooral dat ook broers en zussen er meer bij betrokken worden en zo die dag intenser mogen beleven."* Blijkbaar werd er thuis op doorgepraat in sommige gezinnen. *"Dus niet saai"*, schreef iemand er uitdrukkelijk bij.

- Het aantal bijeenkomsten was goed: *"niet te veel of te weinig"*. Iemand vond de bijeenkomsten op school wat overbodig: *"de informatie kan misschien ook meegedeeld worden via infobladen of in een korte bespreking in de kerk zelf. De laatste bijeenkomst is dan weer wel nuttig: om nog vragen te kunnen stellen."* Iemand anders vond die bijeenkomsten *"zinnig en respectvol voor ieders eigenheid"*.

- *"De eerstecomuniekoffer: een leuk idee. Er was wel weinig tijd. Liefst een aantal dagen meer."* Iemand schreef: *"iets tofs om te doen."*

- Ook het werkboekje voor de eerste communie werd gewaardeerd: *"we konden ook alles goed meevolgen via het werkboekje en het was nog leuk om samen te kunnen doen ook."*

- De viering van de eerste communie kreeg algehele bijval: *"super!", "heel sfeervol", "een prachtige viering voor en door de kinderen", "een fijne dag!", "zelfs buitenstaanders vonden het een zeer geslaagde mis, kindvriendelijk en met een grote betrokkenheid van iedereen", "hartverwarmend"*.

- Over de eerstecomunietocht was er – merkwaardig toch – geen commentaar van ouders. Misschien kan een begeleidend boekje per gezin ervoor zorgen dat het gebeuren beter beklijft. De leerkrachten van het eerste leerjaar vonden dat de eerstecomunietocht eenvoudiger mag zijn en aangepast aan de plaatselijke situatie. Ze hebben met de klas de tocht 's anderendaags nog eens overgedaan.

Een periode om nooit meer te vergeten

Het gehele project heeft toch wel wat betekend voor die gezinnen. Het werd op verschillende manieren verwoord: *"We vonden het een leuke ervaring. We hebben samen een leuke tijd beleefd!" "Door de samenwerking tussen de priester, de directeur, de juffen, de ouders, ... is het voor ons als ouders beter te vatten hoe een kind naar die dag toeleeft, op welk niveau een kind van die leeftijd denkt en handelt." "De beleving thuis: door de intense voorbereiding was dit echt leuk en een beetje ontroerend. Het was eigenlijk een toffe, intense periode. Gedurende al deze bijeenkomsten zag je de kindjes enorm 'groeien' in de kerk en rond het altaar." "Moest het kunnen, ik zou het gerust allemaal nog eens willen overdoen. Dit was en is een periode om nooit te vergeten."*

Het gezin en de parochie in de klas

De juffen Leen, Nathalie en Véronique van het eerste leerjaar hebben zich met veel ijver ingezet voor het nieuwe project. Ze hebben veel goede respons ontvangen, zowel van de kinderen als van de ouders. *"Het was heel aangenaam om de ouders al vroeg op het schooljaar ontspannen bij elkaar te zien in de refter van onze school. De eerste communiestress was nog ver af en iedereen kon gezellig kennis maken met elkaar. De infomomenten waren gezellig, ongedwongen, niet té zwaar en diepgaand, maar voor iedereen toegankelijk. Ondertussen was er leuk spel en contact tussen de kinderen op de speelplaats."*

De betrokkenheid van de parochiegemeenschap werd in de klas aanvoeld: *"Ik vind het heel leuk dat door de extra deelname van onze communicanten aan de zondagsviering, de parochie meer betrokken is bij het gebeuren. De kinderen zijn vol van hun eerste communie. Nu beperkt het zich niet enkel tot aandacht thuis en aandacht op school, maar ook de aandacht en link met de kerk is heel sterk door dit afgelegde parcours. Super!" "De ouders en de kinderen werden al vroeg warm gemaakt voor de eerste communie. Ze werden goed betrokken in de gezinsvriendelijke viering van dat moment. Het aspect 'gezinsvriendelijk' vind ik hier wel zéér belangrijk: zo weten mensen zich misschien wat meer aangesproken in een zondagsviering, die in vele gevallen niet meer bezocht wordt."*

Er was een levendige communicatie tussen de gezinnen en de school: *"De kinderen kwamen in de klas spontaan vertellen wat er thuis reeds allemaal werd gedaan i.v.m. de communie. Concreet kreeg je dat dan ook nog op papier, als de kinderen de gebedskoffer mee naar huis kregen. Ook ouders hebben dit ervaren als een heel positieve belevenis."*

Mensen samenbrengen rond een godsdienstig thema

Voor directeur Ludwig was het eerstecommunieproject een zinvol initiatief: *"Als directeur probeer je regelmatig de verschillende geledingen die 'school' maken met elkaar te verbinden. We hebben op dat punt, net zoals vele andere scholen, een rijke traditie. Kinderen, collega's, ouders, grootouders en een parochiegemeenschap betekenen een enorme rijkdom voor ons onderwijs. Dat we deze groepen voor een eerste keer samenbrengen rond een godsdienstig*

thema, was ook voor ons een zoektocht. Samen bezig zijn rond een inhoudelijk thema is niet zo evident. Je doet het natuurlijk allemaal op de eerste plaats voor de kinderen, maar als anderen er ook wat aan hebben, is dat van harte meegenomen. Voor de kinderen moet het wel indrukwekkend zijn, wanneer ze merken dat zoveel mensen meeleven en meegroeien. Het is belangrijk om voortdurend kritisch bezig te zijn en de zinvolheid van initiatieven af te wegen. De verpakking kan/mag leuk zijn, maar de inhoud moet ook duidelijk zijn. Dat was in dit project zeker het geval. De reacties van de ouders hebben in elk geval deugd gedaan. We kregen veel waardering en (gelukkig) ook enkele tips om het volgende keer soms anders aan te pakken. We willen alle mensen danken die ons geholpen hebben om van dit traject een succes te maken (en dat zijn er heel wat). Het was voor ons een zinvolle tijdsinvestering. We hebben er niet alleen zelf van genoten maar er ook wat uit geleerd.”

Kerk op haar best

In dit project toonde de kerk zich op haar best. Een gastvrije kerk, waar mensen welkom zijn, wie ze ook zijn. Een dienstbare kerk, die er is voor gezinnen van vandaag, voor ouders en kinderen. Een vierende kerk, die niet zichzelf, maar het leven van mensen viert. Een biddende kerk, die God bij mensen wil brengen en mensen bij God. Een kerk die zin wil geven aan het bestaan van mensen van vandaag. Een kerk van verbondenheid, waar gezin, school en parochie elkaar vinden. Een gelovige kerk, die gelooft in de kracht van Gods nabijheid. Een nabije kerk, die er is wanneer mensen haar nodig hebben. Een vrijmoedige kerk, die de boodschap van Jezus uitdraagt in een taal van vandaag. Een bescheiden kerk, die niet met zichzelf bezig is, maar met mensen, groot en klein. Een blijde kerk, die gelooft in het goede dat in elke mens te vinden is. Een open kerk, die niet alleen gelijkgezinden ontmoet, maar iedereen die het wenst. Een hartelijke kerk, die kan luisteren. Een kerk voor de toekomst.

Hoeft het nog gezegd dat dit project voor herhaling vatbaar is? En een aanrader voor andere parochies en scholen!